

gogocode

სახელმძღვანელო შექმნილია 10-დღიანი პროგრამირების ბანაკისთვის. ალტერნატიულად, შეიძლება მოეწყოს 8 შეხვედრისგან შემდგარი მოკლე სალექციო კურსი, სადაც თითოეული შეხვედრა გრძელდება 4 საათს (ლანჩისა და გასართობი აქტივობების ჩათვლით).

თითოეული შეხვედრისთვის გათვალისწინებულია 1.5-საათიანი ლექცია და 1.5-საათიანი პრაქტიკული სამუშაო.

წინამდებარე სახელმძღვანელოში დეტალურადაა აღწერილი ლექციის მიმდინარეობა, თემატიკა და პრაქტიკული სავარჯიშოები.

სასწავლო პროგრამა დაიგეგმა და განახლდა თბილისში მოწყობილი პროგრამირების სკოლის ფარგლებში, რომელიც 15-მა მონაწილემ გაიარა.

პროექტი დაფინანსებულია საქართველოში ამერიკის საელჩოს მიერ, პროექტის GoGo Code ფარგლებში.

პროექტი განხორციელდა ჯამპსტარტ ჯორჯიას მიერ.

ლექცია 1

(ხანგრძლივობა 90 წთ)

- გაცნობა ----- 5 წთ
- შესავალი (კურსის მიზანი)----- 5 წთ
- რა არის პროგრამირება?-----5 წთ

მონაწილეებს ჯერ ვუსვამთ კითხვებს, ვიგებთ მათ აზრს, შემდეგ ვაჯერებთ და ვაყალიბებთ სწორ განმარტებას:

პროგრამირება არის პროცესი, რომელიც მოიცავს: ამოცანის ამოხსნის გზის მოფიქრების და შემდეგ ამ ამოხსნის კომპიუტერისთვის თავის ენაზე მიწოდებას.

- რა არის პროგრამა? -----5წთ

მონაწილეებს ჯერ ვუსვამთ კითხვებს, ვიგებთ მათ აზრს, შემდეგ ვაჯერებთ და ვაყალიბებთ სწორ განმარტებას:

ამოხსნის გზის მოფიქრების შემდეგ ვიწყებთ პროგრამის წერას, რომელმაც უნდა იმუშაოს ჩვენ კომპიუტერში და გააკეთოს ის, რასაც მე მივაწვდი თავის ენაზე.

- პროგრამირების ენები (ვაკეთებთ პარალელს ენებთან, რომ მეტად გასაგები იყოს ეს ყველაფერი) -----5წთ

როგორც რეალურ ცხოვრებაში ვმეტყველებთ სხვადასხვა ენაზე, ანალოგიურად, პროგრამირებაშიც არსებობს სხვადასხვა ენა: Java, C, C++, C#, Python და ა.შ

- რა განსხვავებაა მათ შორის? -----5 წთ

არსებობს ობიექტზე ორიენტირებული ენები და ფუნქციონალური ენები

- სტაგისტიკა, თუ რომელია ყველაზე პოპულარული ენები და რომელ ენებზეა დაწერილი ცნობილი საიტები -----5 წთ

ვსაუბრობთ იმაზე, თუ როგორი პოპულარული გახდა ბოლო წლებში პროგრამირება და რამდენად საჭიროა ის თანამედროვე ცხოვრებაში

რა არის კოდი? (თან ვაჩვენებთ კოდის სქრინებს) -----5 წთ

კომპიუტერის ენაზე დაწერილი ბრძანებების ერთობლიობა, რომელიც უნდა იყოს სინგაქსურად სწორი და თანმიმდევრული

- რა სახის შეცდომები შეიძლება არსებობდეს კოდში ----- 10წთ
- სინგაქსური, ამრობრივი, სტილური შეცდომები
- რა უპირატესობა აქვს კარგად დაწერილ კოდს?
- კარგი და ცუდი კოდის მაგალითები (ისეთები, ორივე რომ სწორად მუშაობდეს)

კოდში შეიძლება არსებობდეს სინგაქსური შეცდომები (სინგაქსური შეცდომა არის, სადაც ბრძანების დაწერაში არის შეცდომა დაშვებული: მაგალითად სიტყვა print, რომელიც არის ბეჭდვის ბრძანება, ამის ნაცვლად თუ დაწერეთ print. ანუ კომპიუტერმა არ იცის print რა არის და გაგვიწითლებს ამ ბრძანებას. კიდევ ერთი სინგაქსური შეცდომის მაგალითი: თითოეული ბრძანების ბოლოს იწერება ‘;’ და თუ დაგვაფიწყდა ან უბრალოდ ‘,’ დაწერეთ ამას ვერ გაიგებს კომპიუტერი.. ეს ყველაფერი სინგაქსური შეცდომებია.. (ჩვენ ენაზე რომ ვთქვათ გრამატიკული შეცდომებია). კიდევ არსებობს შინაარსობრივი შეცდომა (ამის მაგალითია პროგრამა რომ ჩაიციკლება და მუშაობას არ დაასრულებს არასდროს). შეიძლება პროგრამა სწორად მუშაობდეს, თუმცა კოდში იყო სტილური შეცდომები (უნდა მივეჩვიოთ სწორად წერას, ეს სწორად ფიქრშიც დაგვეხმარება)

- რა ეგაპებს გაღის პროგრამა სანამ შედეგს გამოიტანს ----- 5წთ (უბრალოდ თეორიულად მოუყვეთ, კომპილაციამდე რა ეგაპებს გაღის ძალიან მარტივი ენით)

ჯერ მოწმდება რამდენად სწორად არის სინგაქსურად (ანუ ჩვენ ენაზე, რომ ვთქვათ გრამატიკული შეცდომები ჰო არ არის კოდში. შემდეგ დაიწყებს თანმიმდევრულად ბრძანებების შესრულებას და უკვე შემდეგ დააკომპილირებს საბოლოო შედეგს) შესვენება 15 წთ

- რა არის ალგორითმი ----- 10 წთ

ნებისმიერი საკითხის გადაჭრისთვის დასახული გეგმა, რომელიც იყოფა ბიჯებად. უხეშად რომ ვთქვათ ამოცანის ამოხსნა. შეგვიძლია მოვიფიქროთ ნებისმიერი საკითხისთვის მაგალითი. მაგალითად: ოთახიდან გასვლის ალგორითმი - უნდა ავდგე წავიდე კარისკენ, გავალო კარი, გავიდე კარში, დავხურო კარი. აი ამ პროცესს ეწოდება ალგორითმი.

რა არის ბიჯი----- 5 წთ

ბიჯი არის თითოეული ეტაპი (step) ამ პროცესში. მაგალითად ადგომა არის ერთი ბიჯი, კარისკენ წასვლა - მეორე და ა.შ. ალგორითმი გამოდის ბიჯების მიმდევრობა.

სხვა მარტივი ალგორითმის მოფიქრება, რომელსაც აუდიტორია მოიფიქრებს და ბიჯებად დაყოფა.

● ბიჯების მიმდევრობა-----5 წთ

ბიჯების მიმდევრობა საბოლოოდ გვაძლევს ალგორითმს, რომელიც აუცილებლად უნდა იყოს თანმიმდევრული. მაგალითად: ჯერ რომ კარი გავალო და მერე კარისკენ წავიდე ეგ არ იქნება სწორი. ორივე ბიჯია უბრალოდ თანმიმდევრობა შეეცვალებო. შესაბამისად ალგორითმის სისწორეში დიდი მნიშვნელობა აქვს ქრონოლოგიას.

● რა როლი აქვს ალგორითმს პროგრამირებაში -----10წთ

იმისთვის, რომ დავეწროთ პროგრამა, საჭიროა კომპიუტერს ვუთხრათ ნაბიჯ-ნაბიჯ, რა გვინდა რომ გააკეთოს. შემდეგ კომპიუტერი ამას გაიაზრებს და ჩვენ დაწერილ ბრძანებებს შეასრულებს. ეს გვაძლევს კომპიუტერულ ალგორითმს. პროგრამის დაწერაში მთავარია სწორი ალგორითმის მოფიქრება. “სწორ”-ში იგულისხმება, რამდენად ოპტიმალურია (ანუ იკაავებს ნაკლებ მეხსიერებას და მუშაობს ჩქარა), რამდენად შეუძლია ალგორითმის შეცვლას აასწრაფოს ან შეანელოს პროგრამის მუშაობა. მაგალითები.

● რა არის ფსევდოკოდი-----5წთ

მოფიქრებული ალგორითმის ჩამოყალიბებით და კომპიუტერის ენასთან მიახლოებული ენით ჩაწერით ვიღებთ ფსევდოკოდს. პროგრამის დაწერამდე პირველად საჭიროა მოვიფიქროთ ალგორითმი შემდეგ ავაგოთ ფსევდოკოდი და მერე დავიწყოთ წერა. ფსევდოკოდის აგების შემდეგ, ბევრად გაგვიმარტივდება კოდის დაწერა. რეალურად ფსევდოკოდი გამოდის პატარა გეგმა, რომელსაც სინტაქსურად გავმარტავთ და მივიღებთ კოდს.

● ჩაის მომზადების ფსევდოკოდის აგება-----10 წთ

Pseudocode

- For example, for making a cup of tea:

```
Organise everything together;  
Plug in kettle;  
Put teabag in cup;  
Put water into kettle;  
Wait for kettle to boil;  
Add water to cup;  
Remove teabag with spoon/fork;  
Add milk and/or sugar;  
Serve;
```

დაწერეთ ბლინების ამოცანის ფსევდოკოდი:

გვინდა, გავაკეთოთ 3 ბლინი, მაგრამ ტაფაზე ეგევა მხოლოდ 2. იმისათვის, რომ ბლინი იყოს გემრიელი, ორივე გვერდი უნდა გამოცხვეს. თითო გვერდის გამოცხობას სჭირდება 1 წთ. მინიმუმ რამდენ წთ-ში გამოვაცხოთ 3 ბლინს?

როგორც წესი ბავშვები აქ ჯერ ამბობენ 4 წთიანი ალგორითმს და შემდეგ 3 წთიანს.

ლექცია 2

(ხანგრძლივობა 90 წთ)

- რა არის ცვლადი -----5 წთ

ცვლადი არის ობიექტი, სადაც შეგვიძლია შევინახოთ კონკრეტული ინფორმაცია.

შეგვიძლია გავცვალოთ ცვლადებში არსებული ინფორმაცია. მეხსიერებაში გამოვყოფთ ადგილს ცვლადისთვის და შემდეგ ამ ცვლადში (რეალურად გამოყოფილ მეხსიერებაში, ვწერთ მნიშვნელობას (ჩვენთვის სასურველ ინფორმაციას) აქ დაფა თუ გვექნება ძალიან კარგი იქნება ამის დახატვა მეტი თვალსაჩინოებისთვის)

- რა გიპის ცვლადები არსებობს-----5 წთ

ინფორმაცია მეტი სიმარტივისთვის დავყოფთ გიპებად, მაგალითად: მთელი რიცხვები, რაციონალური რიცხვები, სიმბოლოები, გექსტი და ა.შ. ცვლადის შემოგანის დროს აუცილებელია ვიცოდეთ რა გიპის ცვლადზე ვაკეთებთ განაცხადს, რადგან კომპიუტერმა იცოდეს რა ზომის მეხსიერება გამოგვიყოს.

- Int და Float ცვლადები-----10წთ

Int - მთელი რიცხვების გიპის ცვლადი. Int ცვლადებში იწერება აქედან აქამდე მთელი რიცხვები.

მაგალითად: Int age = 24;

მაგალითები: (შეკრება გამოკლება)

Froat - რეალური რიცხვები რიცხვები. მაგალითები. გამრავლება გაყოფა

მარტივი ოპერაციები (უნაშთოდ გაყოფა)

- ცვლადებისთვის სახელების დარქმევა-----5წთ

ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაწილი პროგრამირებაში. იმისთვის რომ ჩვენთვისაც თვალნათელი იყოს პროგრამა და მათთვისაც ვინც ოდესმე ჩაიხედება ჩვენ კოდში, საჭიროა ცვლადებს შევურჩიოთ სწორი სახელები. შინაარსობრივი დაგვირთვიდან გამომდინარე. მაგალითები ცული სახელებისთვის.

- ცვლადების გამოყენებით ფსევდოკოდის დაწერა (2 ამოცანა)-----20წთ

დავწეროთ ფსევდოკოდი: გვაქვს 2 ცვლადი და გვინდა რომ მნიშვნელობები გავუცვალოთ ერმანეთს. ჯერ მესამე ცვლადის გამოყენებით და შემდეგ მესამე ცვლადის გარეშე

- კონსტანტა ცვლადები -----20წთ

როდესაც ვიცით, რომ მაქვს მნიშვნელობა რომელიც არასოდეს შეიცვლება მუდმივია ანუ ესეთ ცვლადებს დავარქვით კონსტანტა ცვლადები

const int SECONDS_PER_HOUR = 3600

კონსტანტა ცვლადების სახელს ყოველთვის ვარქმევთ დიდი ასოებით. ასევე სახელი უნდა იყოს

გასაგები რადგან, კოდში ვინც ჩაიხელავს კონსტანტის მნიშვნელობას სახელიდან გამომდინარე უნდა ხვდებოდეს.

შესვენება 15 წთ:

- რა არის HTML (Hyper Text Markup Language)-----5წთ

HTML ითარგმნება როგორც, ჰიპერ ტექსტის მარკირებული ენა. არ არის პროგრამული ენა. ის გამოიყენება web გვერდების შექმნაში (**www World Wide Web**)

- რისგან შედგება HTML ფაილი (ტეგები) ----- 5წთ

HTML ფაილი არის მარკირებული ტეგებისგან შემდგარი ფაილი, რომლებიც ბრაუზერს გადასცემენ გვერდის ეკრანზე გამოგანის ინფორმაციას.

- როგორ შეგვიძლია შევქმნათ HTML ფაილი -----5წთ

მისი შექმნა შეიძლება უბრალო ტექსტური რედაქტორით. უნდა მივცეთ **htm** ან **html** გაფართოება. დავიწყოთ ფაილის შექმნა და მაგალითის წერა

- დავწეროთ Hello World
მაგალითი-----15წთ

ახნათ **html**, **head**, **title**, **body**, **b** ტეგები მაგალითის საშუალებით.

**** და **** ვანახოთ ზოგადი ტეგების სია, რომელსაც პრაქტიკულზე გამოვიყენებთ.

ძირითადი ტეგები

ტეგი	აღწერა
<html>	საზღვრავს HTML დოკუმენტს
<body>	საზღვრავს დოკუმენტის სხეულს
<h1>-დან <h6>- მდე	საზღვრავს 6 ტიპის სათაურს
<p>	საზღვრავს აბზაცს
 	წყვეტავს ხაზს
<hr>	ამატებს ჰორიზონტალურ ხაზს
<!-->	საზღვრავს კომენტარებს

ტექსტის ფორმატირების ტევები

ტევი	აღწერა
<code></code>	საზღვრავს გამუქებულ ტექსტს
<code><big></code>	საზღვრავს დიდ ტექსტს
<code></code>	საზღვრავს ხაზგასმულ ტექსტს
<code><i></code>	საზღვრავს დახრილ ტექსტს

- ღაწწერთო მაგალითო, საღაც წინა ტექსტს შვეუცვლით-----10წო
bcolor-ს (ფერების კოღები)
- ღაწწერთო მაგალითო, საღაც წინა მაგალითის შვეუცვლით-----5წო
background-ს (როგორც ინგერნეგიღან აღებული სურათით, ისე კომბიღან)

პრაქტიკული:

ღექციაზე მიღებული თეორიული ინფორმაციის პრაქტიკაში გამოყენება
Hello World-ის გაუმჯობესება:

ბ
ღაწ

ღექცია 3

(ხანგრძლივობა 90 წო)

- char ტიპის ცვლადები -----5 წო

char ტიპის ცვლადებში შეგვიძლია შევინახოთ სიმბოლოები. ნებისმიერ სიმბოლოს, (ტექსტის შემადგენელ ნაწილს) შეესაბამება თავისი კოდი, რომელიც **char** ტიპის ცვლადებში ინახება.

- რამდენიმე მაგალითის ჩვენება როგორ ვინახავთ **char** ტიპში-----10 წთ

მაგალითად: `char letter = 'A';` ამ ჩანაწერის გაშიფრვა, ყოველი ბრძანების შემდეგ იწერება ; და სიმბოლოები მოქცეულია " მსგავს ბრჭყალებში

- რამდენიმე ამოცანა **char** ტიპის ობიექტებზე-----15 წთ

მაგალითად: მაგალითად გვაქვს 2 ცვლადი "A" და "B". რას დაბეჭდავს "A" - "B"? მსგავსი ტიპის ამოცანები ბევრი, რადგან კარგად გაჯდეს **char** ტიპის მნიშვნელობა

- **string** ტიპის ცვლადები -----10 წთ

String ტიპის ცვლადებში შეგვიძლია შევინახოთ ნებისმიერი ზომის ტექსტი. სხვა ტიპებისგან განსხვავებით **String** ტიპის ზომა არის განუსაზღვრელი. ანუ შეგვიძლია უზარმაზარი ტექსტიც შევინახოთ ერთ ცვლადში. რასაც სხვა ცვლადებზე ვერ ვიგყვით. ყველა დანარჩენ ცვლადში განსაზღვრულია რა ზომის "ყუთები" გვაქვს

- რისგან შედგება **string** ტიპის ობიექტი-----5 წთ

String ტიპის ობიექტი შედგება **char** ობიექტებისგან. ტექსტი შედგება სიმბოლოებისგან. 2 **char** ტიპის ობიექტის შეწყობისგან მივიღებთ **string** ტიპის ობიექტს.

შესვენება 15 წთ

- რამდენიმე მაგალითის ჩვენება როგორ ვინახავთ **string** ტიპში ტექსტს-----10 წთ

მაგალითად: `string text = "Hello World!";` რა განსხვავებაა დიდ ტექსტს თუ მივანიჭებთ.. რა მარტივი ოპერაციების ჩატარება შეგვიძლია **string** ტიპის ობიექტებზე:

- რამდენიმე ამოცანა **string** ტიპის ობიექტებზე-----15 წთ

მაგალითი: მაგალითად გვაქვს 2 ცვლადი `string name = "Tamuna";`

string surname = "Keshelava";
string fullname = ?

+ მეთოდის მნიშვნელობა (იგივე კონკატენაცია).
კონკატენაცია 3 ცვლადის შემთხვევაში;

- რა მნიშვნელობა აქვს სწორად დარქმეულ სახელს -----5 წთ

მაგალითად: მაგალითად გვაქვს 2 ცვლადი
string a = "Keshelava";
string b = "Tamuna";

ვინმე უცხელი თუ ჩაიხედავს კოდში ვერ მიხვდება მარტივად რა არის Tamuna. წინა მაგალითში კი შინაარსი ნათელია და ნებისმიერი ადამიანი გაიგებს რა მნიშვნელობები წერია ცვლადში. და რომელ ცვლადს რა დაგვირთვა აქვს

- char ტიპის ცვლადები string-ში -----15 წთ

როგორც ვიცით, **string** შედგება **char**-ებისგან. თუმცა **string** იც შემიძლია იყოს 1 სიმბოლოიანი.
მაგალითად: **char** იწერება ყოველთვის ' ' - ამაში, **string** " " ამაში.
ჩვენ შეგვიძლია **strings** დავუმატოთ **char** და მივიღოთ **string**. ვხვდებით, რომ პირიქით ვერ მოხდება.

მაგალითად:
string header = "Hello World";
Char symbol = '!';
String result = header + symbol;

ეს ამოცანა აგრეთვე შეგვიძლია ჩავწეროთ ასე

string header = "Hello World";
Char symbol = '!';
header = header + symbol;

- += ოპერაცია, ანალოგიურად -= -----5 წთ

header += symbol;

+= ოპერაცია არის შემოკლება. როდესაც თავის თავს ვუმატებთ ახალ ცვლად

პრაქტიკული:

Exercises

1. Explain in plain English what a variable is and is not.
2. Explain in plain English what a constant is and is not.
3. Declare an integer variable named `dice_roll_sum`, designed to hold very large, strictly positive numbers (please pick the most appropriate data type if more than one type is possible).
4. Declare an integer variable named `quarterly_income`, designed to hold both negative and positive numbers.
5. Initialize a constant named `ABSOLUTE_ZERO_TEMP` to `-273`.
6. Initialize four variables: `q1_income`, `q2_income`, `q3_income` and `q4_income` to `200`, `-50`, `100` and `0` respectively. Then create a new variable, `annual_income`, which you set to equal the sum of all of the above variables. In the end, please also write down the value of `annual_income`.

11. Write down the ending value of `x`.

```
int x = 5;
int y = 3;
x = x + 5;
x = x - y;
```

12. Write down the ending value of `z`.

```
int x = 10;
int y = 3;
int z = 4 * x + y;
```

13. Write down the ending value of `z`.

```
int x = 8 / 2;
int y = x * 2;
int z = (y - x) / x;
x = z * x * y;
```

14. ADVANCED What mistakes can you find in the code below?

```
int x = 1;
int y = x;
int z = x + y;
Int x = z + x + y;
int q = q + x;
```

11. Explain, in plain English, what string concatenation is.

12. Please write down the ending value of the variable `result`:

```
var string a = "The";
var string b = " ";
```

```
var string c = "fantas";
var string d = "tic";
var string e = "4";
var string result = a + b + c + d + b + e
```

13. ADVANCED Please initialize a new string variable named phone_nbr and set its value to equal "+1 (212) 123 4567" without using any numbers anywhere in your code:

```
var string country_code = "1"
var string area_code = "212"
var string local_nbr = "123 4567"
```


ლექცია 4

(ხანგრძლივობა 90 წთ)

- if ცნება ყოველდღიურ ცხოვრებაში -----5 წთ

თუ კარი ღია არ არის კარი უნდა გაფალო. ესეთი მაგალითები, რომლებსაც თვითონ მოიფიქრებენ აუდიტორიაში.

- ფსევდოკოდში if ბრძანების დაწერა. -----10 წთ

ამოცანას მოვიფიქრებთ, რომელსაც if ჭირდება. წინა ლექციის გამეორება იქნება თან ifს ჩავეღავთ ფსევდოკოდში.

- არსებული ქეისების გარჩევა. შუვა თუ არა ifს განში პროგრამა-----15 წთ

მაგალითად:

```
Int age = 19;
if(age > 18)
{
    მიყვილოთ სასმელი;
}
```

მსგავსი მაგალითებით ცოცხალი გავართულოთ

- else ცნება ყოველდღიურ ცხოვრებაში -----5 წთ

თუ დღეს არ იწვიმებს წაველ კინოში თუ არადა დავრჩები სახლში.

- ფსევდოკოლში else ბრძანების დაწერა. -----10 წთ

გადმოვიგანოთ პროგრამირებაში if else statement . წინა გარჩეულ მაგალითში ჩავამატოთ else ბრძანებაც.

შესვენება 15 წთ

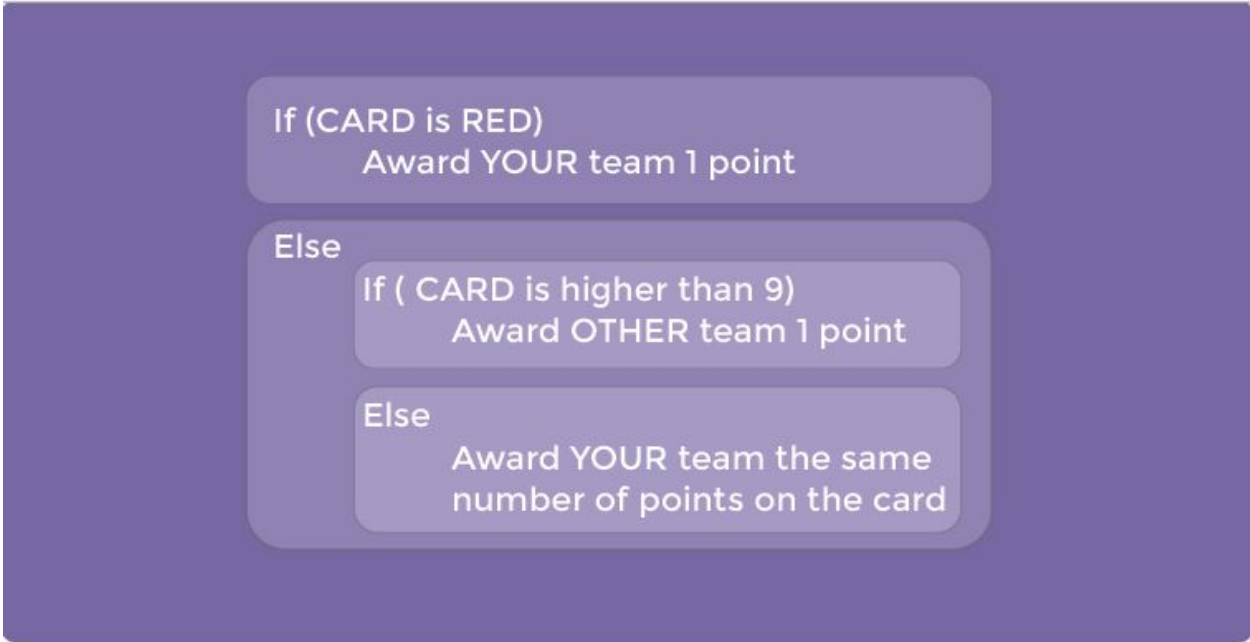
- if-ის მუშაობის პრინციპი ----- 10 წთ

ჩაეწეროთ ჯერ ცუდი სტილით, შემდეგ გავასწოროთ და გასაგები სტილით ჩაეწეროთ.

- if / else დაწერის კულტურა. ტანის გამოყოფა ----- 5 წთ

ჩაეწეროთ ჯერ ცუდი სტილით, შემდეგ გავასწოროთ და გასაგები სტილით ჩაეწეროთ.

- else-ში ჩადგმული if----- 10 წთ

Here is the same program in pseudocode:

```
If (card.color == RED) {
    points.yours = points.yours + 1;
}

Else {
    If ( card.value > 9) {
        points.other = points.other + 1;
    }

    Else {
        points.yours = points.yours + card.value;
    }
}
```

ამ მაგალითის გარჩევა.

- ამ მაგალითის უკეთ გადაწერა. Else if (...) ----- 10 წთ

გადაწერეთ მუსტად იგივე მაგალითი ბელმეტი ჩაღმების გარეშე. ავხსნათ *else if statement*.

- დაწერეთ ამოცანები if/else statement-ების გამოტენებით ----- 10
წთ

პრაქტიკული:

1. დაწერეთ დიდი კოდი და გავიართოთ ნაბიჯ-ნაბიჯ როგორ იმუშავებს პროგრამა. მაგალითად:

```
int x = 13;  
int y = 5;  
  
x+=2;  
y+=x;  
if(x == 10)  
{  
    Print ("Yes");  
}  
Else  
{  
    Print("No");  
}
```

- 2 რიცხვს შორის მაქსიმუმის პოვნა:

```
if (x > y) max = x;  
else     max = y;
```

- 3 რიცხვს შორის მაქსიმუმის პოვნა. რამდენიმე ალგორითმის მოსმენა: ავარტოთ ყველაზე ფსევდოკოდი და შემდეგ ჩაწერეთ კოდის სახით. ერთ-ერთი მაგალითი:

```

#include <iostream>
#include <conio>

int maximum (int,int,int);

main()
{
    int a,b,c;

    cout<<"Enter Three Integers: ";
    cin>>a>>b>>c;
    cout<<"Maximum is: "<<maximum(a,b,c)<<endl;
    getch();
    return 0;
}

maximum (int a,int b,int c)
{
    if(a>b)
    {
        if(a>c)
        { cout<<a;
        }
    }
    elseif(b>a)
    {
        if(b>c)
        {
            cout<<b;
        }
    }
    elseif(c>b)
    {
        if(c>a)
        {
            cout<<c;
        }
    }
}

```

```

#include <iostream>
#include <conio>

int maximum (int,int,int);

main()
{
    int a,b,c;

    cout<<"Enter Three Integers: ";
    cin>>a>>b>>c;
    cout<<"Maximum is: "<<maximum(a,b,c)<<endl;
    getch();
    return 0;
}

maximum (int a,int b,int c)
{
    if(a>b)
    {
        if(a>c)
        { cout<<a;
        }
    }
    elseif(b>a)
    {
        if(b>c)
        {
            cout<<b;
        }
    }
    elseif(c>b)
    {
        if(c>a)
        {
            cout<<c;
        }
    }
}

```

4. The following if-else statement adds x to a sum of positive numbers and increments a count of positive numbers if it is positive. Similarly if x is negative it is added to a sum of negative numbers and a count of negative numbers is incremented.

```

if (x >= 0.0)
{
    sumpos += x;
    poscount++;
}
else
{
    sumneg += x;
    negcount++;
}

```

ლექცია 5-6

(ხანგრძლივობა 90 წთ)

- ერთი და იგივე მოძრაობის რამდენჯერმაც გამეორება (ფსევდოკოდის აგება) -----10 წთ

მოვიფიქროთ ისეთი ამოცანა, სადაც გვიწევს ერთიდაიგივე მოძრაობის ბევრჯერ გამეორება. მაგალითად: ერთ ყუთში აწყვია წიგნები და მინდა მეორე ყუთში გადავაღებო. ამ ამოცანის ფსევდოკოდი

- ამოცანის გადაკეთება ისე, რომ ციკლის იდეა გამოჩნდეს.-----5 წთ

გავხსნათ ყუთი. - ამოვიღო წიგნი პირველიდან ჩავლო მეორეში - ეს მოძრაობა გავიმეორო რამდენი წიგნიცაა იმდენჯერ. დავხურო მეორე ყუთი

- for ციკლის ფსევდოკოდით ჩაწერა ამ ამოცანის მიხედვით. -----10 წთ

ყუთის გახსნა;

for(რამდენი წიგნიცაა იმდენჯერ)

{

წიგნის ამოღება და მეორეში გადაღება;

}

ყუთის დახურვა;

- for ციკლის სინტაქსი (ჩაწერის სტილი), ტანი და ფრჩხილებში მოქცეული ნაწილის 3 ნაწილად დაყოფა -----10 წთ

for(int i = 0; i < 10; i++)

{

}

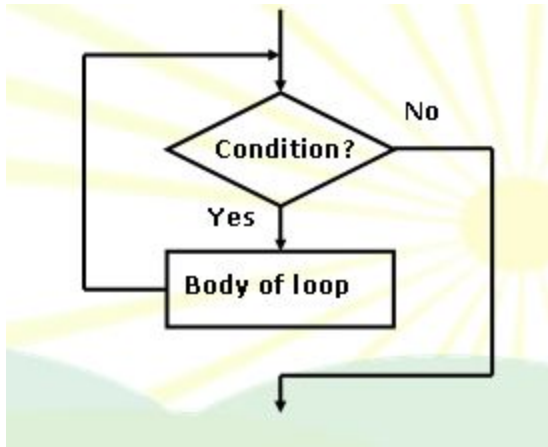
შესვენება 15 წთ:

- ახალი ამოცანის ფსევდოკოდის აგება -----20 წთ

მინდა დაეთვალით პირველი 5 რიცხვის ჯამი. ჯერ ჩაწეროთ ციკლის გარეში, შემდეგ for-ით ფსევდოკოდი ავაგოთ და შემდეგ for-ით კოდი დაწეროთ

- while ციკლის იდეა -----5 წთ

ციკლით ჩაწერის მეორენაირი ხერხი.

- while ციკლის სინტაქსი -----10 წთ

while (true)

```
{
    if(i < 5)
    {
        break;
    }
}
```

- for-ით ჩაწერილი კოდის whileში გადმოწერა -----10 წთ

ორივე ამოცანა გადმოწეროთ while-ში.

while(true)

```
{
    If (ყუთი ცარიელია)
    {
        Break;
    }
}
```

პრაქტიკული:

1. დაბეჭდეთ 1-დან 40-მდე ყველა კენტი რიცხვი.
2. დათვალეთ 10-დან 100-მდე 5-ის ჯერადი რიცხვების ჯამი.
3. დათვალეთ მოცემული მთელი რიცხვის ფაქტორიალი.

რას დაბეჭდავს?

1.

```
int i = 0;
while( i < 3)
{
    print ("hi");
    i++;
}
```

2.

```
int i = 0;
while( i < 3)
{
    print ("hi");
    i++;
}
print("by");
```

3.

```
int i = 0;
while( i < 0)
{
    print ("hi");
    i++;
}
```

4.

```
int x = 3;
int i = 0;
while( i < 3)
{
    x += 1;
}
```

```
    i +=1;
}
print(x);
```

5.

```
int i = 3;
while( i < 3)
{
    print (i);
    i += 1;
}
```

6.

```
int i = 0;
while( i < 3)
{
    print (i);
    i++;
}
```

7.

```
for(int i = 0; i < 5; i++)
{
    if(i % 2 == 0)
    {
        print(i*2);
    }
}
```

8.

```
int counter = 15;
for(int i = 0; i < 6; i++)
{
    counter -= i;
}
print(counter);
```

9.

```
int x = 1;
int i = 1;
while(i < 5)
{
    x*=i;
    i++;
}
print(x);
```


ლექცია 7

(ხანგრძლივობა 90 წთ)

- კონკინერის ილეა, მათი საჭიროება-----10 წთ

გვაქვს ინფორმაცია შესანახი. მაგალითად კლასის სია მინდა ჩაწერო. რა ვარიანტები არსებობს? შემოვიტანოთ იმდენივე ცვლადი რამდენი მოსწავლესა.. ეს მოუხერხებელია რატომ?

- ყუთების საშუალებით ავხსნათ ერთიდაიგივე გიჟის მასივი.-----10 წთ

ავიღოთ იმდენი ყუთი რამდენი მოსწავლეს მყავს. ჩაწეროთ მასში სახელები. სხვადასხვა გიჟზე მათგალითები

- ყუთების გადანომრვა. მასივის ინდექსები. მასივის ზომა. მასივიდან ობიექტის ამოღება-----10 წთ

ნუმერაცია იწყება 0-ით. პირველი ობიექტი იქნება 0 ყუთში. ბოლო ელემენტი იქნება ზომას - 1 - ე ინდექსზე.

- მასივში ინფორმაციის შენახვა და ამოღება -----10 წთ

წინასწარ უნდა ვიცოდეთ რა ზომის მასივს ვაკეთებთ, რომ გამოვყოთ მესხიერება. შემდეგ ჩაწეროთ ინფო `array[0] = "Tamuna"`; და ა.შ ჩამოვწეროთ ყველა სახელი და ამოვიღოთ ინფო `print(array[0])`;

- როგორ მოვიქცეთ უფრო ოპტიმალური რომ გავხადოთ ჩვენი მუშაობა? როგორ შემიძლია მასივის ყველა ობიექტის ამოღება. ამდენი წერის გარეშე?-----5 წთ

ციკლით გადავუყვებო.

შესვენება 15 წთ:

- წინა მაგალითი გადავწერთ ციკლით ვნახოთ რამდენ ხაზს დავზოგავთ. -----10 წთ

```
for(int i = 0; i <5; i++)
{
    print (array[i]);
}
```

- გვაქვს რიცხვების მასივი. როგორ ვიპოვოთ მაქსიმუმი? მინიმუმი? ორივე? -----15 წთ

```
public class HelloWorld {
    public static void main(String[] args) {
        int numbers[] = new int[]{8, 2, 7, 1, 4, 9, 5};
        int s = numbers[0];
        int l = numbers[0];

        for(int i = 1; i < numbers.length; i++) {
            if(numbers[i] > l) l = numbers[i];
            else if (numbers[i] < s) s = numbers[i];
        }
        System.out.println("Largest Number is : " + l);
        System.out.println("Smallest Number is : " + s);
    }
}
```

- გავამახვილოთ ყურადღება ინდექსების ნუმერაციამდე. For-ში size-მდე უნდა მივიღეთ-----.5 წთ

```
for(int i = 0; i < array.size(); i++)
{
    print (array[i]);
}
for(int i = 0; i <= array.size() -1; i++)
{
    print (array[i]);
}
```

- დავწეროთ მაგალითი: მასივში მოცემული გვაქვს 20 რიცხვი (არ არის აუცილებელი მრღადლობით დალაგებული) და დავბეჭდოთ მხოლოდ 3ის ჯერადები -----15 წთ

```
for(int i = 0; i < 20; i++)
{
    if(array[i] % 3 == 0)
    {
        print(array[i]);
    }
}
```

}
}

1. დაებეჭლოთ მასივის ყველა ელემენტი.
2. დაებეჭლოთ მასივის ელემენტებიდან მხოლოდ ლუწი რიცხვები
3. დაებეჭლოთ მასივის ელემენტებიდან მხოლოდ 3ის ჯერადები
4. დაწერეთ მასივის ელემენტების ჯამი
5. ვიპოვოთ მასივში მაქსიმალური მნიშვნელობა და დაებეჭლოთ.
6. ვიპოვოთ მასივში მინიმალური მნიშვნელობა და დაებეჭლოთ